

A szakszervezet szerepe a munkavédelemben

Rabi Ferenc

Visegrád, 2011. november 29.





Történelem

- Az első ismert társládát (bányaládát) 1346-ban, Thurzó János bányájában vezették be I. (Nagy) Lajos király idején
- Az 1854. évi osztrák bányatörvény elrendelte, hogy minden bányatulajdonos - az általa foglalkoztatott összes bányász és azok hozzátartozóinak megsegítésére: társpénztár létrehozására köteleles



Történelem

- 1848 – nyomdatulajdonosok és a nyomdászok ekkor kötötték meg az országban először, sok tekintetben a mai követelményeknek is megfelelő kollektív megállapodást
- 1864 - *első munkásegyletek*
- 1870 - Általános Munkás Betegsegélyező és Rokkantspénztár, *vegyes jellegű munkásszervezetek, a szakegyletek létrejötte*
- 1889–90-ben számos szakszervezet alakult, komoly sztrájkmozgalom bontakozott ki.
- 1899. május 1-jén nyílt meg a szakszervezetek első országos kongresszusa
- 1903-ban a vasasok szövetsége megalakul, ekkor tartották meg az első országos bányászértekezletet



Szakszervezeti célok

*„Érdekvédelem és gazdasági harc,
ennek érdekében szolidaritás és
egyesülés, ezt fejlesztő **önképzés**,
öntudat és végül a nagy és humánus
társadalmi célok”*

Engelmann Pál

1889.05.01



Főbb követelések

- a napi 8 órás munkaidő, a teljes 36 órás (szombat délután + vasárnap) munkaszünet,
- a munkanélküli-segély,
- a napi 75%-os minimális táppénz,
- **egészségvédelmi rendszabályok bevezetése,**
- a balesetet szenvedett munkások kártalanítása.

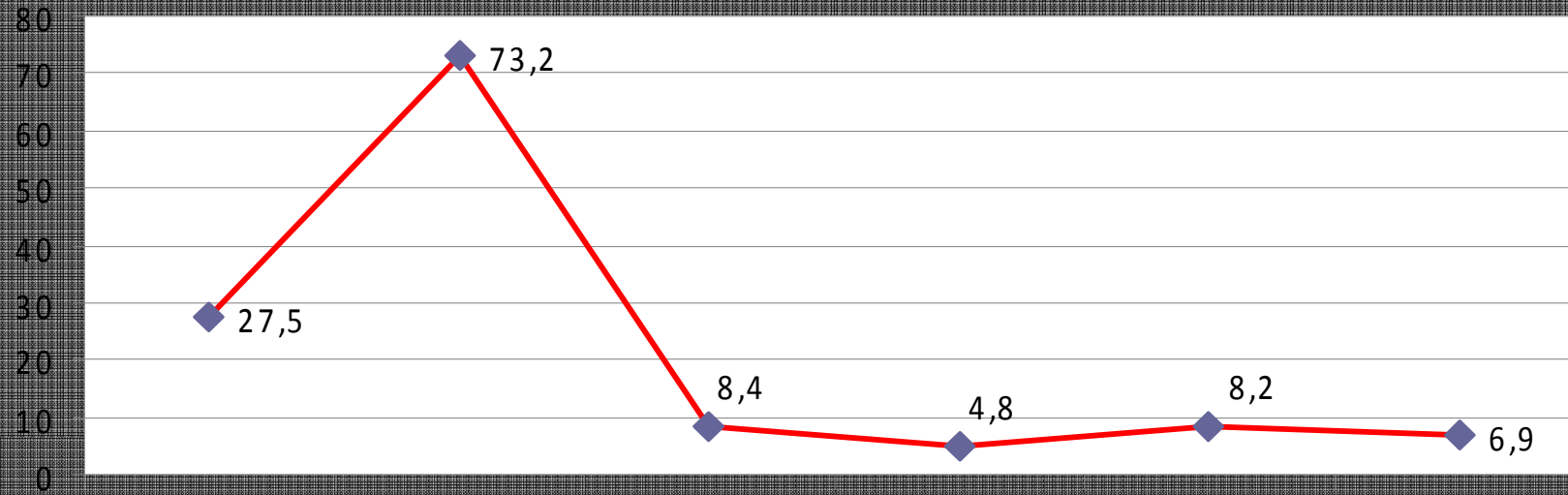


Munkahelyi biztonság és egészségvédelem

- A szakszervezeteknek alapvető érdeke, hogy a munkavállalók életminősége javuljon. Az életminőségnek fontos összetevője a munkahelyi környezet állapota, a munkabiztonság és a foglalkozás-egészségügy helyzete.
- A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szakszervezetek és az üzemi tanácsok döntő szerepet vállaltak a munkavédelmi képviselői választások előkészítésében, lebonyolításában és a munkavédelmi bizottságok megalakításában.
- Szoros személyi és munkakapcsolat van a különböző szervezetek tagjai között. A szakszervezetekkel a munkavédelmi érdekvédelem hagyományai miatt, ugyanis a képviselők jelentős hányada korábban szakszervezeti megbízás alapján foglalkozott a munkavédelemmel.



Gyakorisági mutatók (1000 főre)



Szénbányászat

Ércbányászat

Egyéb szilárd ásványok bá...

Kőolaj- és földgáz bányászat

Szénhidrogén szállítóze...

Halálos bányászati munka...



Szakszervezeti jogosultságok a munkavédelem területén

- A munkavédelmi képviselővel, illetve bizottsággal együttműködve, vagy szükség esetén önállóan is ellenőrizheti, hogy a munkahelyen biztosítják-e a biztonságos és az egészséget nem veszélyeztető munkavégzéshez szükséges feltételeket.
- Az élet- és munkakörülmények ellenőrzése során tapasztalt szabálytalanságokra felhívhatja a munkáltató figyelmét és felszólíthatja azok megszüntetésére. Szükség esetén bejelentést tehet az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség illetve a MBFH illetékes szervénél.



Szakszervezeti együttműködés, Munkatörvénykönyv

- Anyagi, szociális, kulturális, valamint élet- és munkakörülmények
- Munkaügyi kapcsolatok
- Munkáltatói együttműködési kötelezettség (információk, tájékoztatás, véleményeztetés)
- Szakszervezeti lehetőség:
 - (képviselési jog, kifogásolási jog)
- Jogellenes munkáltatói intézkedés esetén a kifogásolási jog egyeztetési kötelezettséget és a munkáltatói intézkedés felfüggesztését jelenti.
- Megállapodás az MBFH-val.



Szakszervezeti aktivitás

- Munkavédelmi képviselők munkájáról beszámoló a BDSZ vezető testületeiben
- BDSZ Munkavédelmi Bizottság bizottság működése: Kihelyezett ülések, melyek minden esetben biztonsági szemle megtartásával történt
- **203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról 21. §-a szól az alvállalkozókról – „A vállalkozó alvállalkozót a bányavállalkozó, illetve engedélyes hozzájárulásával vehet igénybe, amennyiben az alvállalkozó a tevékenység végzése tekintetében eleget tesz a vállalkozóra előírt feltételeknek. A vállalkozó (alvállalkozó) igénybevételét az igénybevétel megkezdését legalább 15 nappal megelőzően a bányakapitányságnak be kell jelenteni.”**
- Minden évben szervezünk képzéseket, idén 2011. március 30-án volt, a 2012-est meghirdettük. Előadók 2011-ben: Jászai Sándor, Tamaga Ferenc, Borhidi Gábor, Somogyi Gyula



Munkavédelemi képviselők

1. A munkavédelemről szóló törvény szerint a munkavédelmi képviselő munkajogi védelmére a választott üzemi tanács (megbízott) tisztségviselőre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
2. A munkáltató csak a képviselő (bizottság) egyetértésével készíthet munkavédelmi szabályzatot
3. Paritásos bizottság
4. Kockázati elemzés
5. A biztonságos munkavégzés legfontosabb feltételei közé a következők tartoznak:
 - a munkavállalók felkészítése és felkészültsége a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzésre;
 - a munkahelyek, a munkaeszközök és az egyéni védőeszközök megfelelő állapota;
 - az egészség megóvására és a munkabalesetek megelőzésére tett intézkedések végrehajtása.



Munkaügyi kapcsolatok

- **Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (OÉT helyett?)**
- **NGTSZ szakbizottsága (?)**
- **Konföderációs (MSZOSZ Munkavédelmi Bizottság)**
- **Ágazati Párbeszéd Bizottság**
- **BDSZ Munkavédelmi Bizottság**
- **Megállapodások (KSZ)**



Nemzetközi kitekintés

- ILO konvenciók:

ILO: Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, az ENSZ szakosodott szervezete. 1919-ben alapították, fő célja: a munkavállalók alapvető munkaügyi és szociális jogainak védelme.

- Az ICEM – melynek tagja a BDSZ is – körlevélben (2011. augusztus 16.) kérte, hogy nyilatkozzunk, hogy hazánk mikor csatlakozott az **ILO 176-es egyezményhez**, amely 1995-ben született, 1998-ban lépett hatályba és 25 ország már aláírta (legutoljára Ukrajna 2011. 06.25-én).

- Sajnálattal kell megállapítani, hogy ezt a fontos egyezményt hazánk nem írta alá.

- MBFH elnökének levélben jeleztük 2011. augusztus 25-én

- Jelenleg Kovács Pál helyettes államtitkár úrnál van (NFM) a ratifikálási javaslat



Európai intézmények

- Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) - <http://osha.europa.eu/fop/hungary/hu>
 - biztonságos karbantartásról c. konferenciák: 2011.09.27, 2011.10.27.
- Európai Bányász Ágazati Párbeszéd Bizottság
 - Megállapodások lehetőségei, pld. **Kristályos szilícium dioxid**
- Dublini Alapítvány
Feladata:
Európai munkaügyi kapcsolatok megfigyelése
- SLIC (Munkaügyi Főfelügyelők Bizottsága)
- ETUI-RESH (Az Európai Szakszervezeti Szövetség munkavédelemmel is foglalkozó oktatási, képzési intézménye)



Európai intézmények

- Európai Munkavédelmi Ügynökség (Bilbao)
1994-ben jött létre

Feladata:

- Tájékoztatás tagországok részére technikai tudományos gazdasági munkavédelmi területen
- Képzés szervezése a tagországok között
- Együttműködés kialakítása a tagországok között
- Nemzetközi szervezetek információinak gyűjtése, összegzése
- Jövő közösségi akcióinak kialakítása





Aktualitások

- Munkaidő rugalmasság, kiszámíthatatlanság, ideiglenes munkavállalás problémái (nem állandó jellegű a foglalkoztatás)
- Bányászok egészségkárosodása
(Harminc éves a foglalkozás-egészségügyi tudományos munka, MTA Osztályközi Bizottság)
- Három műszak és a folyamatos munkarend egészségkárosító hatása
- Nyugdíjrendszer változásai – korkedvezmény, korengedmény, előrehozott megváltozott munkaképességűek
- Szénkölfejtéses korkedvezményes nyugdíj eltörlése



65 évesen ?
Oda fel?



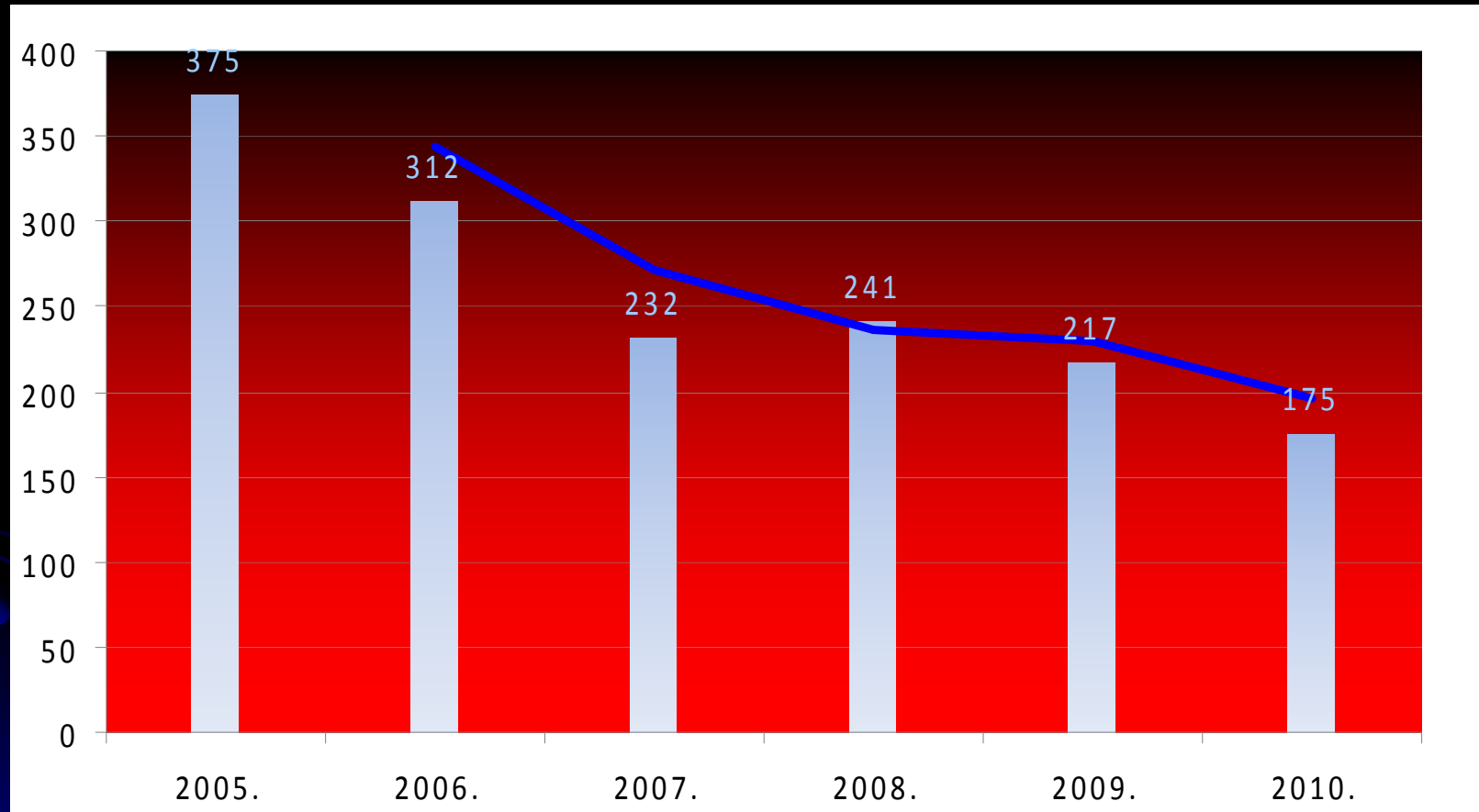
Pixmac.com 36885971





Összegzés

A 2005-2010. években bejelentett munkabalesetek számának alakulása



Érdekeltek vagyunk a foglalkoztatottság növelésében, sikeres vállalkozásokban, a munkabalesetek csökkentésében



Köszönöm figyelmüket !
Jó szerencsét!